

Бевза Д.Я.

КПІ ім.Ігоря Сікорського

ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВОЇ СФЕРИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Однією з основних проблем, що потребує вирішення, є високий рівень безробіття в країні та нерівномірний попит на робочу силу в різних регіонах. Розвиток людських ресурсів передбачає не тільки підготовку та підвищення кваліфікації працівників, але й створення таких умов праці, які б стимулювали їх до продуктивної діяльності. Зайнятість є центральним елементом трудових відносин: вона забезпечує соціальний статус громадян і одночасно є джерелом економічного зростання. Згідно з офіційними даними Державної служби зайнятості, у першому півріччі 2024 року статус безробітного в Україні мали 254,6 тисячі осіб. Із цього числа було працевлаштовано близько 124 тисячі громадян, що становить приблизно 50% від загальної кількості зареєстрованих безробітних. Ці показники демонструють активність на ринку праці, а також рівень працевлаштування серед офіційно зареєстрованих безробітних.

Реформування трудових відносин в Україні передбачає запровадження нових підходів у соціально-трудої сфері. Вони спрямовані на розвиток продуктивної зайнятості, підтримку малого та середнього бізнесу, що, в свою чергу, допоможе підвищити рівень життя населення. Низький рівень офіційної зайнятості та тіньова економіка залишаються серйозними проблемами для українського ринку праці. Високі податки змушують підприємства працювати "в тіні", що ускладнює завдання держави в плані забезпечення соціального захисту та наповнення бюджету. Зниження податкового навантаження, особливо для малого і середнього бізнесу, може стати важливим кроком на шляху до легалізації зарплат і покращення умов праці. За прикладом європейських країн, таких як Чехія та Угорщина, можна передбачити, що помірне податкове навантаження спонукає підприємців декларувати доходи, а працівників — уникати тіньових схем.

Для скорочення тіньових зарплат необхідне посилення контролю за дотриманням законодавства про оплату праці. Це передбачає введення значних штрафів для роботодавців, що практикують виплати "в конвертах", а також посилення відповідальності самих працівників, які погоджуються працювати неофіційно. Тіньова зайнятість шкодить як економіці країни, так і самим працівникам, оскільки вони втрачають доступ до соціальних гарантій.

Для забезпечення стабільності та розвитку ринку праці ми пропонуємо зробити акценти на таких пріоритетах:

1. Вдосконалення системи оплати праці та соціальної підтримки, особливо для незахищених категорій населення.
2. Підвищення конкурентоспроможності робочої сили через освітні програми, професійну підготовку та перепідготовку.
3. Сприяння створенню нових робочих місць за рахунок різних джерел фінансування, включаючи державну підтримку малого бізнесу.
4. Встановлення рівних можливостей для всіх груп населення, що забезпечить соціальну справедливість у сфері зайнятості.

Таким чином, для України надзвичайно важливо продовжити реформування сфери трудових відносин. Очікується, що офіційна безробіття в 2024 році становить приблизно 14,2%. Незважаючи на зниження рівня безробіття в порівнянні з попередніми роками, на ринку зберігається структурна проблема невідповідності кваліфікації працівників і вимог роботодавців. У той же час міграція і мобілізація призводять до дефіциту кадрів, що вимагає компанії підвищувати зарплати, особливо для висококваліфікованих спеціалістів